

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین و تندیقی

برگشته

شماره ۴۳۵۷

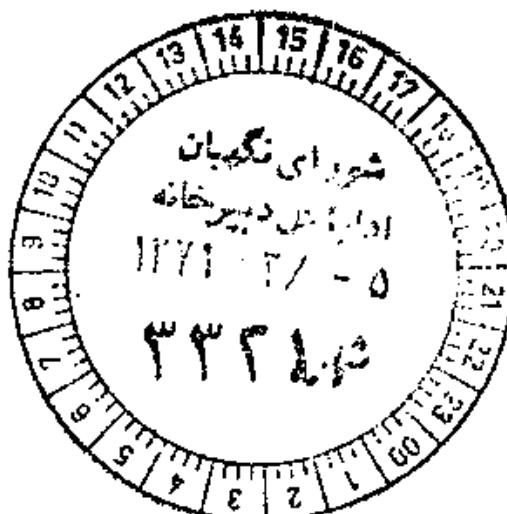
تاریخ ۱۵ مرداد ۱۳۷۱

پیوست

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۴۳۵۷ مورخ ۱۳۷۰/۲/۱۳ دولت درخصوص مجازات جرائم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران که بنا به تصمیم مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۱/۲/۲۰ تصویب آن طبق اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی به کمیسیون امور قضائی و حقوقی تفویض شده بودتا پس از تصویب و پیشنهاد مدت اجرای آزمایشی تقدیم مجلس شورای اسلامی گردد، در جلسه روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۱/۲/۲۹ با اصلاحاتی بتصویب کمیسیون مذکور رسید و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۱/۲/۳ با پنج سال مدت آزمایشی موافقت گردید که در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد . / ن

رئیس مجلس شورای اسلامی
مهدی کروبی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

تعالیٰ بهمن

لایحه مجازات جرائم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران

فصل اول - مقررات عمومی

ماده ۱ - دادگاههای نظامی به جرایم مربوط به وظایف خاص نظامی و انتظامی اشخاص زیر که در این قانون به اختصار نظامی خوانده می‌شوند رسیدگی می‌کند.

۱ - کلیه پرسنل ارتش و سازمانهای وابسته.

۲ - کلیه پرسنل سپاه پاسداران و سازمانهای وابسته و اعضای بسیج مستضعفین سپاه پاسداران.

۳ - کلیه پرسنل نظامی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته.

۴ - کلیه پرسنل وظیفه از تاریخ شروع خدمت تا پایان آن.

۵ - کلیه پرسنل مشمول قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۷

۶ - محصلان مراکز آموزشی نظامی و انتظامی در داخل و خارج از کشور.

۷ - کلیه کسانی که بطروموقت در خدمت نیروهای مسلح میباشند اعم از ایرانی و غیر ایرانی در مدت مزبور.

تبصره ۱ - جرائم نظامی و انتظامی پرسنل مذکور که در سازمانهای دیگر خدمت می‌کنند در دادگاههای نظامی رسیدگی می‌شود.

تبصره ۲ - رهایی از خدمت مانع رسیدگی به جرایم زمان اشتغال نمی‌شود.

تبصره ۳ - به کلیه جرایم اسرای جنگی در دادگاههای نظامی رسیدگی می‌شود.

ماده ۲ - در مواردی که مجازات جرمی در این قانون ذکر نشده باشد، دادگاه طبق قوانین عمومی تعیین کیفر خواهد نمود.

ماده ۳ - دادگاههای نظامی می‌توانند مجازات حبس را باتوجه به مراتب جرم، امکانات خاطی و کیفیات مخففه یا سایر اوضاع و احوال به مجازات تغییری دیگری بشرح زیر تبدیل نمایند.

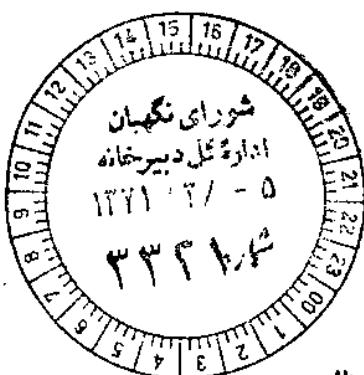
در مورد پرسنل وظیفه مجازات حبس کمتر از یک سال به شلاق تا (۷۴) ضربه یا جزای نقدی از بیست هزار تا دویست هزار ریال و حبس‌های بیشتر از یک سال به تبعید در حال خدمت یا اضافه خدمت حد اکثر یک سال یا جزای نقدی از دویست هزار الی یک میلیون ریال.

در مورد پرسنل کادر حبس‌های کمتر از یک سال به شلاق تا (۷۴) ضربه یا جزای نقدی از سی هزار تا سیصد هزار ریال یا انفصال از خدمت بطروموقت حد اکثر به مدت یک سال یا اقامت اجباری یا منع اقامت در نقطه یا نقاط معین یا انتقال به منطقه معین حد اکثر

شماره ۷۰۴۰۷-۵

تاریخ ۵ تیر

پیوست

شماره ۱۷۰۴۳

تاریخ ۱۰ مرداد

پیوست

تعالیٰ

به مدت (۶) ماه یا کسر حقوق به میزان یک‌سوم حداکثر به مدت (۶) ماه و یا تنزیل درجه یامحرومیت از ترفیع حداکثر تا یک‌سال یا بحسب با خدمت حداکثر تا یک سال و در مورد حبس‌های یک‌سال تا دو سال به جزای نقدی از دویست هزار تا دو میلیون ریال، انفصال موقت یا انتظار خدمت حداکثر به مدت یک‌سال، اقامات اجباری یامنع اقامات در نقطه یا نقاط معین حداکثر به مدت دو سال، محرومیت از ترفیع حداکثر به مدت دو سال، تنزیل یک یا دو درجه یا محرومیت از تصدی بعضی از مشاغل و مسوولیت‌ها حداکثر به مدت ده سال.

ماده ۴ - پرسنل کادر نظامی که به موجب احکام قضیی دادگاه‌ها به مجازاتهای زیرمحکوم شوند از خدمت در نیروهای مسلح اخراج خواهند شد.

۱- محرومیت یا محکومیت‌های (در صورت تعدد) به حبس غیر تعیقی زائد بر دو سال.

۲- محکومیت به حدود.

۳- محکومیت به سبب ارتکاب جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور.

۴- محکومیت به سبب ارتکاب جرائم عمدى مستوجب قصاص نفس یا عضو.

تبصره - در صورت وجود شرائط خاص خدمتی و عدم مصلحت اخراج، باتفاق افراد فرمانده مربوط، دادگاه می‌تواند با ذکر دلایل و تصریح در متن حکم از احوال اشریعی حکم جلوگیری نماید.

ماده ۵ - دادگاه نظامی می‌تواند حسب مورد در محکومیت‌های تعزیری به عنوان تتمیم مجازات متهم را به مجازات‌های زیر محکوم نماید.

الف - درمورد پرسنل وظیفه.

۱- توقف کارت پایان خدمت تا یک‌سال.

۲- اضافه خدمت تا ۶ ماه.

ب - درمورد سایر پرسنل

۱- انفصال موقت از خدمت در نیروهای مسلح یا مشاغل دولتی حداکثر به مدت شش ماه.

۲- اقامات اجباری یامنع اقامات در نقطه یا نقاط معین از سه ماه تا سه سال.

۳- کسر حقوق به میزان یک‌سوم حداکثر به مدت ۶ ماه.

۴- محرومیت از ترفیع حداکثر تا دو سال.

۵- تنزیل یک درجه.

۶- محرومیت از تصدی بعضی از مسوولیت‌های نظامی و انتظامی حداکثر به مدت (۵) سال.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل توائین

- ۳ -

تعالیٰ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تبصره - عفو مجازات محکومین شامل آثار تبعی آن نمی گردد مگر اینکه تصريح شده باشد .

ماده ۶ - افسران و درجه داران وظیفه‌ای که به یکی از مجازاتهای مستلزم اخراج محکوم شوند بقیه مراحل خدمتی را پس از اجرای مجازات مثل سرباز عادی انجام خواهند داد .

ماده ۷ - حداقل محکومیت به انفال موقت درمورد پرسنل نیروهای مسلح یکسال است و محکومین به این مجازات از مزایای بدون کاری موضوع مواد ۹۹ و ۱۴۸ قانون ارتضی استفاده خواهند کرد .

فصل دوم - جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی

ماده ۸ - هر نظامی که به منظور براندازی نظام جمهوری اسلامی جمعیتی تشکیل دهد یا اداره نماید یا در چنین جمعیتی شرکت یا معاونت مؤثر داشته باشد ، محارب محسوب می شود .

تبصره ۱ - در صورتی که اداره کننده و تشکیل دهنده جمعیت یا اکثر اعضاء از پرسنل نیروهای مسلح باشند به جرائم همه اعضاء در محاکم نظامی رسیدگی خواهد شد .

تبصره ۲ - منظور از جمعیت مذکور در این ماده همکاری سه نفر یا بیشتر است .

ماده ۹ - هر نظامی که به نحوی از انجاء برای جدا کردن قسمتی از قلمرو حاکمیت جمهوری اسلامی ایران یا برای لطمہ وارد کردن به تمامیت یا استقلال کشور ایران اقدام نماید محارب محسوب می شود .

ماده ۱۰ - هر یک از اشخاص مذکور در مواد ۸ و ۹ قبل از کشف توطئه و دستگیری توبه نماید و خود را به مأموران معرفی کند و اطلاعات خود را در اختیار بگذارد به نحوی که توبه وی نزد قاضی محرز شود حد محاربه ساقط میگردد .

ماده ۱۱ - نظامیانی که مرتكب جرائم زیر شوند در صورتی که ارتکاب جرم آنان به منظور براندازی نظام و همکاری با دشمن باشد ، باعلم به تاثیر آن در براندازی در حکم محاربند و در غیر اینصورت به (۵) تا (۱۵) سال حبس تعزیزی محکوم می شوند .

۱- هر نظامی که افراد تحت فرماندهی خود یا پایگاه یا محلی که حفاظت آن به عهده او سپرده شده است یا تاسیسات و تجهیزات و سازوگرگ نظامی یا نقشه‌ها و اسناد و اسرار نظامی و نظائر آنها را به دشمن تسلیم یا افشا نماید .

۲- هر نظامی که برای انجام مقاصد دشمن با اوتبانی کند .

۳- هر نظامی که با سوء نیت و عمداً تاسیسات ، ساختمانها ، استحکامات نظامی کشتی یا هواپیما یا مثال آنها یا انبارها ، راهها ، وسایل ارتباطی و مخابراتی یا مراکز

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

- ۶ -

تعالیٰ بِسْمِ

- شماره
- تاریخ
- پیوست

محتوی اسناد و دفاتر یا استناد طبقه بنده شده مورد استفاده نیروهای مسلح یا وسائل دفاعیه یا تمام یا قسمتی از ملزمات جنگی ، اسلحه یا مهمات را آتش بزند یا تحریب کند یا ودار به انجام آن نماید .

۴- هر نظامی که در مقابل دشمن داخلی یا خارجی ، نظامیان یا اشخاصی را که به نحوی در خدمت نیروهای مسلح هستند اجباریاً تحریک به فرار یا تسليم یا عصیان نماید یا به صورت دیگر موجبات اجباریاً تحریک دیگران را فراهم سازد .

۵- هر نظامی که علیه جمهوری اسلامی ایران اعدام مسلحانه نماید .

۶- هر نظامی که برای دولتی که علیه ایران در حال جنگ است یا برای گروهها یا دستجات محارب و مفسد جمع آوری نیرو یا کمک نماید یا سایر افراد رابه الحق به دشمنان یا ماحاربین و مفسدین اغوا و تشویق کند یا عملاً وسائل الحاق آنان را فراهم آورد .

ماده ۱۲- اشخاص زیر جاسوس شناخته شده و به مجازات مقرز دلیل محکوم میشوند .

۱- هر نظامی که اسناد یا اطلاعات یا اشیاء دارای ارزش اطلاعاتی را تحصیل کند و در اختیار دشمن قرار دهد و اقدام او برای عملیات نظامی یا نسبت به امنیت تأسیسات ، استحکامات ، پایگاهها ، کارخانجات ، انبارهای دائمی یا موقتی تسلیحاتی ، توافقگاههای موقت ، ساختمان های نظامی ، کشتی ها یا هواپیماهای وسائل نقلیه زمینی نظامی یا امنیت تأسیسات دفاعی کشور مضر باشد به مجازات محارب محکوم خواهد شد .

۲- هر نظامی که اسناد یا اطلاعاتی برای دشمن تحصیل کند و به دلیل موفق به تسلیم آن بدشمن نشود به حبس از سه تا پانزده سال محکوم میگردد .

۳- هر نظامی که اسرار نظامی یا سیاسی یا اقتصادی یا صنعتی یا کلیدهای رمز ابه دشمنان داخلی یا خارجی تسلیم نماید یا آنان را از مقاد آن آگاه سازد ، به مجازات محارب محکوم خواهد شد .

۴- هر نظامی که برای بدست آوردن اسناد یا اطلاعاتی به نفع دشمن به محل نگهداری اسناد یا اطلاعات داخل شود چنانچه بموجب قوانین دیگر مستوجب مجازات شدیدتری نباشد به حبس از دو تا ده سال محکوم میگردد .

۵- هر بیگانه ای که بطور ناشناس به پایگاهها ، کارخانجات ، انبارهای تسلیحاتی اردوگاههای نظامی ، توافقگاههای موقتی نظامی ، ساختمانهای دفاعی نظامی یا وسایط نقلیه زمینی ، هوائی ، دریاپی یا در محلهای نگهداری استاد یا اطلاعات داخل شود یا به نحوی داخل یگانهای نیروهای مسلح گردد ، چنانچه از عناصر دشمن باشد به اعدام و در غیر اینصورت به دونا ده سال حبس محکوم میگردد .

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل فواید

- ۵ -

تعالیٰ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تبصره - هرگونه همکاری و معاونت با عناصر جاسوس، مانند مخفی نمودن و پنهاد دادن، جرم محض و مرتكب به یک تا پنج سال حبس محکوم میگردد.

ماده ۱۳ - هرنظمی که اسناد یا تصمیمات طبقه بندی شده را در اختیار کسانی که صلاحیت اطلاع نسبت به آن را ندارند، قرار دهد یا بهر نحو آنان را از مفاد آن مطلع سازد به ترتیب ذیل محکوم می شود .

۱ - هرگاه سند یامذاکرات یا تصمیمات عنوان به کلی سری داشته باشد به حبس از سه تا پانزده سال .

۲ - هرگاه سند یامذاکرات یا تصمیمات عنوان سری داشته باشد به حبس از دو سال تا ده سال .

۳ - هرگاه سند یا مذاکرات یا تصمیمات عنوان خیلی محترمانه داشته باشد از سه ماه تا یک سال .

تبصره ۱ - هرگاه سند یامذاکرات یا تصمیمات عنوان محترمانه داشته باشد از طرف فرمانده یاری پس مربوط تنبیه انضباطی خواهد شد .

تبصره ۲ - هرگاه اعمال فوق بوج قوانین دیگر مستلزم مجازات شدیدتری باشد مرتكب به مجازات شدیدتر محکوم خواهد شد .

تبصره ۳ - هرگز از اسناد یا مذاکرات یا تصمیمات مذکور مطلع گردد و با علم به ممنوعیت افشاء آنرا بجهت افشاء نماید به ترتیب مقرر در این ماده محکوم می شود .

تبصره ۴ - طبقه بندی و تغییر طبقه بندی اسناد و مذاکرات و تصمیمات و طرز نگهداری اسناد طبقه بندی شده به موجب آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان حفاظت اطلاعات مربوط به تصویب وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح یا وزیر کشور حسب مورد خواهد رسید .

ماده ۱۴ - هرنظمی که بر اثر بی اختیاطی یا بی مبالغی یا عدم رعایت نظمات دولتی موجب افشاء یا فقدان اسناد مذکور در ماده (۱۳) بشود با توجه به طبقه بندی اسناد افشاء شده ، به ترتیب ذیل محکوم می شود .

۱ - هرگاه سند یا مذاکرات عنوان به کلی سری داشته باشد به حبس از سه ماه تا یک سال .

۲ - هرگاه سند یامذاکرات عنوان سری داشته باشد به حبس از دو ماه تا شش ماه .

۳ - هرگاه سند یا مذاکرات عنوان خیلی محترمانه داشته باشد به حبس از یک ماه تا سه ماه .

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

- ۶ -

تعالیٰ بسم

فصل سوم - جرائم بخلاف تکاليف نظامي

ماده ۱۵ - هرگاه تخلف وسريعچی از تکاليف نظامي که سبب تسلط دشمن بر اراضي يا مواضع يا افراد خودي شود جرم محسوب و مرتكب در حكم محارب است .

ماده ۱۶ - هر فرمانده يا مسؤول نظامي که بدون استفاده از تمام وسائل دفاعييه که در اختيار او بوده است از انجام اقداماتي که وظيفه و شرافت نظامي او ايجاب ميکرده خودداري نماید و آنچه که حفاظت يا دفاع از آن به او سپرده شده است (از قبيل ، تاسيسات ، استحکامات ، سربازخانه ، کارخانجات ، انبار و مخازن اسلحه و مهمات يا آذوقه يا سوخت يا ملزمات نظامي ، هواپيما ، کشتی و شهر) به نحوی از انحصار دشمن تسلیم نماید ، در حکم محارب است .

ماده ۱۷ - فرمانده هر قسمت نظامي که با دشمن قرار داد تسلیم منعقد نماید حسب مورد به يكى از دو مجازات زير محسوم ميشود .

۱ - هرگاه تصريح متعدد موجب خلع سلاح عده تحت فرماندهي ياسارت نيزوها ياتسلیم آنچه که دفاع و حفاظت شده اوست بشود در حکم محارب است .

۲ - در سائر مواردي که محارب محسوب نمي شود به حبس از پنج تا پانزده سال .

ماده ۱۸ - نظاميان زير که حداقل تعداد آنان بيش از دو نفر باشد شورش كننده محسوب و به ترتيب ذيل حکوم مي شوند .

۱ - نظاميان مسلحی که با تبايني قبلی يا به صورت دسته جمعی از اطاعت فرماندهان ياروساي خود سريعچی نمایند چنانچه از مصاديق محارب نباشد هر يك به حبس از سه تا پانزده سال .

۲ - نظاميانی که در ارتباط با خدمت با تبايني قبلی و با سلاح گرم ياسود به جان يا مال يا ناموس مردم يا اموال عمومي تعدی ياتحاوز نمایند چنانچه محارب محسوب نشوند به حبس از سه تا پانزده سال .

۳ - چنانچه مرتكبين جرائم فوق غير مسلح باشند اگر عمل آنان مشمول مجازات شديدتری نباشد به حبس از يك تا پنج سال .

تبصره - هرگاه يك نفر از مرتكبين جرائم فوق در يك اقدام گروهي مسلح باشد كليه افراد به مجازات بندهای يك و دو محکوم خواهند شد .

ماده ۱۹ - هر يك از فرماندهان يامسؤولين نظامي که بدون امر يا اجازه يابدون اينکه به اقدام مقابل و ادارشه باشد ، عليه نيزوهای نظامي يا اتباع دولتی که با ايران در حال جنگ نباشد مسلحانه حمله يا عدهای را وادر به حمله نماید يا بانيروي تحت فرماندهي خود در اراضي دولتی که با ايران در حال جنگ نباشد مرتكب عملیات

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل فواین

- ۲ -

تعالیٰ بهائی

شماره

تاریخ

پیوست

خصمانه شود ، هرگاه اقدامات فوق موجب اخلال در امنیت داخلی یا خارجی کشور گردد ، در حکم محارب است و در غیر اینصورت به حبس از سه تا پانزده سال محکوم میشود .
ماده ۲۰ - هریک از فرماندهان یا مسؤولین نظامی که پس از دریافت دستور توقف عملیات جنگی عملیات را ادامه دهد به یک تا ده سال حبس محکوم میشود .

ماده ۲۱ - هر نظامی که بدون امر یا مجوز قانونی ، فرماندهی قسمتی را به عهده گیرد و یا برخلاف امر مأمور فرماندهی قسمتی را ادامه دهد به حبس از دو تا ۱۵ سال محکوم و چنانچه مرتکب جرائم دیگری گردد به مجازاتهای آن جرائم نیز محکوم خواهد شد .

ماده ۲۲ - هر نظامی که اولمر فرماندهان یا روسای مربوط را لغو نماید به ترتیب زیر محکوم میشود .

۱ - هرگاه از امر حرکت به طرف دشمن یا محاربین و مفسدین امتناع ورزد و مخالف مقرورات عمل نماید در صورتی که حاکی از همکاری با دشمن باشد در حکم محارب است ، و چنانچه ارتباطی به همکاری با دشمن نداشته باشد به حبس از سه تا پانزده سال محکوم میشود .

۲ - اگر مخالفت با مقرورات در تابعیهای باشد که در آن حالت جنگی یا محدودیتهای ضروری اعلام شده باشد و آن مخالفت مربوط به امور جنگی یا مقرورات حالت محدودیتهای ضروری باشد به حبس از دو تا ۱۵ سال محکوم میشود .

ماده ۲۳ - تخلف از قوانین و مقرورات نظامی و انتظامی ، لغو دستور محسوب میشود و چنانچه در قانون ، مجازات خاصی برای آن در نظر گرفته نشده باشد مرتکب به حبس از دو ماه تا دو سال محکوم میگردد .

تبصره ۱ - تخلفات انضباطی موضوع آئین نامه های انضباطی از شمول آین ماده مستثنی میباشد .

تبصره ۲ - چنانچه مخالفت با مقرورات مربوط به منع ازدواج با اتباع بیگانه یا اتباع بیگانه ای که به سبب ازدواج تبعه ایران محسوب میشوند و یا منع عضویت در سازمانها یا جمیعتها و احزاب سیاسی یا منع دخالت و شرکت در دسته بندیهایا یا مناقشه های سیاسی باشد ، به حبس از شش ماه تا سه سال و اخراج از خدمت واسترداد هزینه های تحصیلی در صورت عدم انجام تعهد مقرر محکوم میشود .

ماده ۲۴ - هر نظامی که برخلاف مقرورات و ضوابط مبادرت به تیوانداری نماید عمل او جرم محسوب و به حبس از دو ماه تا یک سال محکوم خواهد شد و چنانچه منجر به قتل یا جرح گردد طبق قانون قصاص و دیات با اورفتار خواهد شد .

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل لواین

- ۸ -

تعالیٰ

تبصره ۱ - چنانچه تیراندازی مطابق مقررات صورت گرفته باشد مرتكب از مجازات پرداخت دیده معاف خواهد بود و در صورتیکه مقتول یا مجروح مقصرو یا مهدور الدم نباشد ، دیده از بیتالمال پرداخت خواهد شد .

تبصره ۲ - مقررات مربوط به تیراندازی به موجب آئین نامه ای خواهد بود که حسب مورد توسط سپاه یا ارتش یا نیروی انتظامی تهیه و بتصویب ستاد کل نیروهای مسلح می گردد .

ماده ۲۵ - هر نظامی که باید بطور انفرادی یا همراه چند نفر یا یگانی به مأموریت برود و عمداً و بدون عذر موجه در وقت مقرر حاضر نگردد ، به ترتیب زیر محکوم می شود .

۱- هرگاه حرکت برای عزیمت به مأموریت جنگی باشد به حبس از سه تا پانزده سال .
۲- هرگاه حرکت برای عزیمت به منطقه ای که در حالت جنگ یا آماده باش رزمی یا اعلام محدودیتهای ضروری موضوع اصل (۷۹) قانون اساسی باشد به حبس از دو تا ده سال .

۳- در سایر موارد به حبس از دو ماه تا یک سال .

ماده ۲۶ - هر نگهبان که محل نگهبانی خود را بدون مجوز ترک نماید به ترتیب ذیل محکوم می گردد .

۱- هرگاه در مقابل دشمن و محاربین با همکاری یا تبانی باشد اعدام و در غیر اینصورت به حبس از سه تا پانزده سال .

۲- هرگاه در ناحیه ای باشد که در حالت جنگ یا اعلام وضعیت و محدودیتهای ضروری موضوع اصل (۷۹) قانون اساسی و پا حالت آماده باش رزمی باشد به حبس از دو تا ده سال .

۳- در سایر موارد به حبس از سه ماه تا سه سال .

تبصره - نگهبان ، مأمور سلحی است که مراقبت و حفاظت یک محل یا یک منطقه معین به او واگذار شده باشد .

ماده ۲۷ - هر نظامی در حین نگهبانی بخوابد بشرح زیر محکوم می شود .

۱- هرگاه در مقابل دشمن یا محاربین باشد به حبس از یک تا پنج سال .

۲- هرگاه در ناحیه ای باشد که در حالت جنگ یا اعلام محدودیتهای موضوع اصل (۷۹) قانون اساسی یا آماده باش رزمی باشد به حبس از شش ماه تا دوسال .

۳- در سایر موارد به حبس از دو ماه تا یک سال .

ماده ۲۸ - هر نظامی در حین خدمت یا در ارتباط با آن به نگهبان یا مراقبت تعرض

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

- ۹ -

شماره

تاریخ

پیوست

تعالیٰ پیغمبر

یا اهانت نماید به ترتیب زیر محاکوم می‌شود .

۱- هرگاه مرتكب با سلاح تعرض نماید به حبس از سه تا پانزده سال و اگر صدمه‌ای به نگهبان وارد آورد علاوه بر مجازات فوق حسب مورد به قصاص یا پرداخت دیه نیز محاکوم می‌گردد .

۲- هرگاه مرتكب بدون سلاح تعرض نماید به حبس از یک تا سه سال و اگر صدمه‌ای به نگهبان وارد آورد علاوه بر مجازات فوق حسب مورد به قصاص یا پرداخت دیه نیز محاکوم می‌گردد .

۳- هرگاه مرتكب به نحوی به نگهبان اهانت یا اوراتهدید نماید به حبس از دو ماه تا یک سال محاکوم می‌شود .

ماده ۲۹- هرنظمی حین خدمت یا در ارتباط با آن نسبت به مافوق خود مرتكب ضرب یا جرح یا نقص یا قطع عضو شود حسب مورد علاوه بر قصاص یا پرداخت دیه بمه حبس از یک تا پنج سال محاکوم می‌شود .

ماده ۳۰- مرتكبین جرائم مواد (۲۸) و (۲۹) چنانچه مرتكب قتل شوند در صورتیکه حکم قصاص درمورد آنان اجرا نشود حسب مورد به مجازاتهای مقرر در دو ماده مذکور محاکوم می‌شوند .

ماده ۳۱- هرنظمی حین خدمت یا در ارتباط با آن به مافوق خود به نحوی از انحصار اهانت نماید به حبس از یکماه تا یکسال محاکوم می‌شود .

ماده ۳۲- هریک از فرماندهان و مسؤولین خارج از محدوده اختیارات فرماندهی و آئین نامه انصباطی به افراد تحت امر خود اهانت یا آنها را تنبیه نماید به حبس از یک تا شش ماه محاکوم و هرگاه به موجب قوانین جزائی دیگر مستلزم حد یا قصاص یا دیه باشد به آن مجازات نیز محاکوم می‌گردد .

ماده ۳۳- هرنظمی که برای فرار از کار یا انجام وظیفه یا تهدید فرمانده یا رئیس یا هر مافوق دیگر عمدتاً به خود صدمه وارد آورد یا بطور مکرر به عدم توانائی جسمی یا روحی متعدد شود بنابه گواهی پزشک نظامی تعارض او ثابت گردد یا در انجام خدمت بی‌علاقه باشد و این بی‌علاقگی و سهل انگاری عملنا در موارد متعدد ظاهر شده باشد به ترتیب زیر محاکوم می‌شود .

۱- هرگاه در مقابل دشمنان داخلی یا خارجی باشد به حبس از دو تا ده سال .

۲- هرگاه در زمان جنگ باشد به حبس از یک تا پنج سال .

۳- در سایر موارد به حبس از سه ماه تا یک سال .

ماده ۳۴- هرنظمی در ارتباط با خدمت در مقابل ماموران مسلح حین انجام

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل فواید

شماره

تاریخ

پیوست

- ۱۰ -

تعالیٰ پنهان

وظیفه آنان ، بطور تجربی مقاومت یا به آنان حمله نماید متعدد محسوب و به ترتیب زیر
محکوم می شود .

- ۱- هرگاه تمرد با اسلحه صورت گرفته باشد به حبس از دو تا هشت سال .
- ۲- هرگاه تمرد بدون سلاح به عمل آید به حبس از شش ماه تا سه سال .
- تبصره - اگر متعدد در موقع تمرد مرتكب جرم دیگری هم شود به مجازات آن جرم
نیز محکوم میشود .

ماده ۳۵- هرنظامی نسبت به مجروح یا بیماری که قدرت دفاع از خود را ندارد
آزار روحی یا صدمه بدنی وارد نماید علاوه بر قصاص یادیه ، حسب مورد چنانچه این
اقدام در مناطق عملیاتی صورت گیرد به حبس از شش ماه تا سه سال و در غیر مناطق
عملیاتی از سه ماه تا دو سال محکوم میشود و چنانچه مورد از مصادیق قصاص یادیه
باشد علاوه بر مجازات فوق به مجازات قصاص یادیه نیز محکوم خواهد شد .

ماده ۳۶- هرنظامی که برخلاف مقررات اموال مجروح یا بیمار یا مرده ای را تصاحب
کند چنانچه این اقدام در مناطق عملیاتی باشد بهمیس از شرمه تا دو سال و در غیر مناطق
عملیاتی از سه ماه تا یک سال و در هردو صورت به استرداد اموال ماخون محکوم خواهد شد .

ماده ۳۷- هرنظامی که با اظهار و اقدام خود به نحوی از انحصار موجبات بدینی اشخاص را
نسبت به نیروهای مسلح فراهم سازد به حبس از دو ماه تا یک سال محکوم میشود .

فصل چهارم - فرار

بخش اول - فرار در زمان صلح

ماده ۳۸- پرسنل ثابت نیروهای مسلح هرگاه در زمان صلح ، بیش از پانزده روز غیبت
متوالی داشته و عذر موجه نداشته باشد فراری محسوب و پس از دستگیری به حبس از یک
تا سه سال یا تنزیل یک درجه یا رتبه یا محرومیت از ترقیع تا دو سال محکوم میشوند .

ماده ۳۹- پرسنل ثابت نیروهای مسلح که در مأموریت یا مخصوصی یا مشغول گذارند
دوره آموزشی در داخل یا خارج از کشور هستند هرگاه پس از خاتمه مأموریت یا مخصوصی یا
دوره آموزشی یا پس از احصار قبل از خاتمه آن به فاصله پانزده روز از تاریخ ابلاغ قانونی
خود رابه قسمتهای مربوط در داخل و یا سفارتخانهها و یا کنسولگریها و یا نمایندگان مجاز
دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج معرفی ننمایند و عذر موجه نداشته باشد فراری
محسوب و شامل ماده (۳۸) خواهد بود .

ماده ۴۰- اعضاء غیر ثابت نیروهای مسلح اعم از وظیفه ، پیمانی وغیره که

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

- ۱۱ -

تعالیٰ بهمن

در زمان صلح مدت غیبت آنان از پانزده روز متولی تجاوز نماید و عذر موجهی نداشته باشد فراری محسوب و پس از دستگیری به حبس از شش ماه تا دو سال و بالاضافه خدمت تا یک سال محکوم می‌شوند.

ماده ۴۱ - فراریان مشمول مواد فوق در صورتی که شخصاً خود را معرفی نمایند به ترتیب زیر با آنان رفتار خواهد شد.

- ۱- هرگاه در زمان صلح باشد حسب مورد از دو ماه تا یک سال حبس محکوم می‌شوند.
- ۲- هرگاه در زمان جنگ یا بسیج یا هنگامی که پیگان مربوط در آمده باش رزمی است، باشد وحداًکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ شروع جنگ یا بسیج یا اعلام آماده باش خود را معرفی نمایند از تعقیب و کیفر معاف خواهند بود.

- ۳- هرگاه معرفی پس از مدت مذکور باشد حکم فرار در زمان جنگ را خواهد داشت.
- ماده ۴۲ - نظامیان وظیفه دوره ذخیره و احتیاط که در زمان صلح برای تجدید یا تکمیل دوره آموزشی یا بسیج همگانی یا خدمت دوره احتیاط و ذخیره فرا خوانده شوند و بفاصله پانزده روز از تاریخ احضار بدون عذر موجهی خود را معرفی ننمایند فراری محسوب و حسب مورد به مجازاتهای مقرر در این بخش محکوم خواهند شد.

بخش دوم - فرار در زمان جنگ و درگیریهای مسلحه

ماده ۴۳ - برسنل ثابت نیروهای مسلح هرگاه در زمان جنگ بیش از پنج روز متولی غیبت نموده و عذر موجهی نداشته باشد فراری محسوب و به حبس از دو تا هشت سال محکوم می‌شوند و اگر فرار از جبهه باشد از زمان غیبت فراری محسوب و چنانچه فرار آنان موجب شکست جبهه یا وارد شدن تلفات جانی به نیروهای خودی شود محکوم به اعدام و در غیر اینصورت به حبس از سه تا پانزده سال و یا تنزیل تا دو درجه و یا مرادف آن از رتبه و گروه محکوم می‌شوند.

ماده ۴۴ - اعضاًی غیر ثابت نیروهای مسلح اعماز وظیفه یا پیمانی وغیره هرگاه در زمان جنگ بیش از پنج روز متولی بدون عذر موجه غیبت نموده و فراری محسوب و به حبس از یک تا پنج سال محکوم می‌شوند و اگر فرار از جبهه باشد از زمان غیبت فراری محسوب و چنانچه فرار آنان موجب شکست جبهه یا وارد شدن تلفات جانی به نیروهای خودی شود محکوم به اعدام و در غیر اینصورت به حبس از دو تا ده سال محکوم می‌شوند.

تبصره - منظور از جبهه مدرج در قانون منطقه‌ای است که یگانی درگیری مستقیم

شماره

تاریخ

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل فواید

شماره

تاریخ

پیوست

- ۱۲ -

تعالیٰ بِسْمِ

وسریع رزمی داشته وبا ماموریت آنرا دریافت کرده باشد .

ماده ۴۵ - هرنظمی که در جریان عملیات علیه عوامل خرابکار ، ضد انقلاب ، اشرار و قاچاقچیان مسلح از محل ماموریت وبا منطقه درگیری فرار نماید حسب مورد مشمول مجازاتهای مقرر در این بخش قرار خواهد گرفت .

ماده ۴۶ - نظامیانی که در زمان جنگ در ماموریت یا مرخصی هستند یا مشغول گذراندن دوره آموزشی در داخل یا خارج از کشور می باشند هرگاه پس از خاتمه ماموریت یا مرخصی یا دوره آموزشی یا پس از احضار قبل از خاتمه آن بفاصله پنج روز از تاریخ ابلاغ قانونی خود را به قسمت های مربوط در داخل ، یا سفارتخانه ها یا کنسولگریها یا نمایندگان مجاز دولت جمهوری اسلامی ایران در خارج معرفی ننمایند و عذر موجهی نداشته باشند فراری محسوب می شوند و حسب مورد مشمول مواد (۴۳) و (۴۴) این قانون ، خواهد بود .

ماده ۴۷ - هرنظمی که در زمان بسیج یا هنگامی کیان مربوط در ماموریت آمده باش رزمی است مرتکب فرار شود حسب مورد مشمول مواد (۴۳) و (۴۴) و (۴۵) این قانون ، خواهد بود .

ماده ۴۸ - فراریان مشمول مواد ۴۳ تا ۴۷ این قانون در صورتیکه قبل از خاتمه جنگ شخصا خود را معرفی ننمایند از کیفیات مخففه بروخوردار خواهند بود .

ماده ۴۹ - افراد وظیفه دوره ذخیره واحتیاط که در زمان جنگ احضار شده و به فاصله پنج روز از تاریخ احضار بدون عذر موجهی خود را معرفی ننمایند فراری محسوب و حسب مورد به مجازات مقرر در این قانون محکوم خواهد شد .

بخش سوم - مقررات مشترک

ماده ۵۰ - هرنظمی که با سلاح گرم یا وسیله موتوری یا هواپیما یا کشتی یا وسایل دیگر مورد استفاده نیروهای مسلح ، فرار نماید علاوه بر رد عین یامثل یا قیمت و جبران خسارت وارد ناشی از ایجاد نقص یا استفاده غیر مجاز ، چنانچه عمل او ضریبه موثر به وضعیت نیروهای مسلح وارد آورد به مجازات محارب و مفسدی ارض محکوم می شود در غیرایینصورت حسب مورد تا یکونیم برابر مجازات مقرر در این قانون محکوم می گردد .

ماده ۵۱ - هرنظمی که بطریف دشمن فرار نماید و فرار او موجب تقویت دشمن شود محارب محسوب و به مجازات محارب محکوم می گردد و در غیرایینصورت به حبس از پنج تا پانزده سال محکوم می شود .

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

- ۱۳ -

تعالیٰ بِسْمِ

ماده ۵۲ - فراري که باتبانی بيش از دونفر باشد فراري با توظیه محسوب ميگردد چنانچه عنوان محاربه و افساد بر اقدام آنان صادر باشد به مجازات محارب و مفسد محکوم و در غير اين صورت تا يك و نيم برابر حد اكثرب مجازات مقرر محکوم میشوند .

ماده ۵۳ - ترغیب به فرار یا تسهیل موجبات فرار یا اخفای نظاميان با علم به فراري بودن آنان معاونت در جو محسوب و مرتكب به مجازات حبس از سه ماه تا سنه سال و با جزاي نقدی از پانصد هزار ریال تا بیست میليون ریال محکوم میشوند .

ماده ۵۴ - محصلان مراکز آموزشی نیروهای مسلح از لحاظ كيف جرائم متدرج در اين قانون تابع مقررات مربوط به قادر ثابت می باشد .

ماده ۵۵ - منظور از عذر موجه متدرج در اين قانون امور است از قبيل :

۱- بيماري مانع از حضور .

۲- فوت همسر ، پدر ، مادر ، برادر ، خواهر و اولاد یا بيماري سخت يکی از آنان .

۳- ابتلاء به حوادث بزرگ مانند حریق ، سیل و زلزله .

۴- در توقيف یا حبس بودن .

ماده ۵۶ - متخصصان موجب و افرادي که از بورسيه نیروهای مسلح جهت طی دوره آموزشی عالي پيشکشی ، مهندسي و غيره استفاده کرده اند هرگاه بدون عذر موجه مرتكب بيش از (۶) ماه فرار از خدمت گردن علاوه بر مجازات متدرج در اين قانون به بودن هزينه های مربوط و محرومیت از اشتغال به آن حرفه در خارج از نیروهای مسلح بحدت (۵) تا (۱۰) سال محکوم خواهد شد و به هر صورت اخراج آنان از نیروهای مسلح منوط به حکم دادگاه وياراي كميسيونهاي مربوطه پيش بیني شده در قوانين نیروهای مسلح می باشد .

فصل پنجم - گزارش خلاف واقع

ماده ۵۷ - هر ظالمی به مناسب انجام وظیفه عمدا گزارشی برخلاف حقیقت به فرماندهان یا دیگر مقامات مسؤول تقدیم نماید یا حقیق را اکتمان کند یا گزارشی با تغییر ماهیت یا بطور ناقص ارائه دهد به ترتیب زیر محکوم میشود .

۱- اگر گزارش خلاف یا اکتمان حقیقت موجب شکست جمهوره یا تلفات جانی گردد محکوم به اعدام .

۲- اگر موضوع گزارش مربوط به امور جنگی یا مسائل امنیت داخلی یا خارجی باشد به حبس از سه الی هشت سال .

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

ادارا اکل قوانین

تعالیٰ بِسْمِ

- ۱۴ -

شماره

تاریخ

پیوست

۳- در سایر موارد به حبس از سه ماه الی یک سال .

تبصره ۱ - عدم گزارش جرائم ارتکابی توسط مسؤولین مربوط به مقامات صالحه مشمول این ماده می باشد .

تبصره ۲ - چنانچه اعمال مذکور موجب خسارات مالی گردد علاوه بر مجازات فوق به جبران خسارات واردہ نیز محکوم خواهد شد .

فصل ششم - تقلب و دسیسه در امور نظام وظیفه

ماده ۵۸ - هر نظامی که در ارتباط با انجام وظیفه خود موجبات معافیت یا اعزام مشمولی را به خدمت وظیفه عمومی بناحق فراهم سازد و یا سبب شود نام کسی که مشمول قانون خدمت وظیفه عمومی هست در لیست مشمولان ذکر نگردد ، چنانچه اعمال مذکور به موجب قوانین دیگر مستلزم مجازات شدیدتری نباشد به حبس از شش ماه تا سه سال و انفال موقت از خدمت از شش ماه تا پیکسال برای مرحله اول و اخراج از خدمت در نیروهای مسلح برای مرحله دوم محکوم می شود .

تبصره - در صورتی که مرتکب از پزشکان یا متخصصان شاغل در نیروهای مسلح باشد طبق ماده (۵) عمل خواهد شد .

ماده ۵۹ - هر کس برای معافیت از خدمت نظام و یا تهدید فرمانده یا رئیس و یا دیگر افراد مأمور عمداً ب نحوی به خود صدمه وارد کند که مستلزم معافیت از خدمت باشد ، علاوه بر انجام خدمت مقرر به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم میشود .

فصل هفتم - فروش وحیف و میل و رهن گذاشت اشیاء نظامی

ماده ۶۰ - هر نظامی که اسلحه و یا اجزای آن یا مهمات یا مواد منفجره یا محترقه متعلق به دولت را که برای خدمت به او سپرده شده است ، بفروشد علاوه بر رد عین یا قیمت آن به حبس از سه تا ده سال محکوم میشود .

ماده ۶۱ - هر نظامی که مرکب یا وسایل نقلیه یا سایر لوازم نظامی را که برای خدمت به او سپرده شده است بفروشد علاوه بر رد عین یا ممثل یا بهای آن به حبس از یک تا سه سال محکوم میشود .

ماده ۶۲ - هر نظامی ، البته نظامی را که برای خدمت به او سپرده شده است و فروش یا رهن آن از نظر سازمان مربوط غیر مجاز باشد بفروشد یا رهن بگذارد علاوه

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

- ۱۵ -

تعالیٰ پیغمبر

برود عین یامثل بمحبس از دو تا شش ماه محکوم میشود .

ماده ۶۳ - هر نظامی که مرکب یا اسلحه یا مهمات یا وسایل نقلیه یا سایر وسایل ولوازم نظامی را که برای خدمت به او سپرده شده است مخفی یا تلف نماید یا به مصرف غیر مجاز برساند و یا مورد استفاده غیر مجاز قرار دهد حسب مورد علاوه بورد عین یا مثل یاقیمت یا جبران خسارات وارد واجرت المثل بمحبس از شش ماه تا دو سال محکوم میشود .

ماده ۶۴ - هر نظامی که تمام یا قسمتی از اسلحه یا مهمات یا سایر وسایل ولوازم نظامی را که برای خدمت به او سپرده شده است در اختیار دیگری بگذارد علاوه بر رد عین یامثل یا بهای آن به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم میشود .

ماده ۶۵ - هر نظامی که براثر بیاحتیاطی یا عدم اجرای مقررات به اسلحه و مهمات وسایر اشیاء و اموال ولوازم نظامی متعلق بدولت یا آنچه در اختیار دولت است خسارتی وارد آورد یا موجب فقدان و یا از بین و فتن آنها بشود ، علاوه بر پرداخت خسارت به حبس از دو ماه تا دو سال محکوم میشود .

ماده ۶۶ - تشخیص اینکه اموال و اشیاء ولوازم مذکور در این فصل جزو اموال و اشیاء ولوازم نظامی می باشد ، با رعایت مقررات نیروهای مسلح در این خصوص بعهده کارشناسان نظامی ذیر بسط در هر مورد خواهد بود .

فصل هشتم - سرقت

ماده ۶۷ - هر نظامی که اسلحه و مهمات متعلق به دولت را سرقت نماید به حبس از دو تا ده سال محکوم میشود .

ماده ۶۸ - هر نظامی که وسایل و لوازم نظامی (غیر از سلاح و مهمات) وجوده و اجتناس یا اشیائی که در اختیار نیروهای مسلح است سرقت نماید ، به حبس از یک تا پنج سال محکوم می شود .

ماده ۶۹ - هرگاه بزههای ارتکابی فوق در موقع اردوکشی یا مأموریت آماده باش رزمی یا عملیات رزمی یا در منطقه جنگی باشد یا سرقت آن در مأموریت محوله یکان موثر باشد بنحوی که در مأموریت آن اخلال نماید مرتکب به حداقل مجازات محکوم می شود .

ماده ۷۰ - هرگاه بزههای فوق به قصد اخلال در نیروهای مسلح یا عملیات نظامی صورت گیرد یا عمل او لطمه غیر قابل جبرانی به عملیات نظامی وارد کند مرتکب به اعدام محکوم و در غیر این صورت به حبس از سه تا پانزده سال محکوم میشود .

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل فرمانی

-۱۶-

تعالیٰ بهمن

ماده ۷۱—در تمام موارد مذکور در چهار ماده فوق باید عین یا مثil یا بهاء اشیاء واجناس سروقه و همچنین وجود نقد یا معادل آن مسترد گردد و چنانچه سرقت واجد شرایط حد باشد مرتکب به حد سرقت محکوم خواهد شد.

فصل نهم—آتش زدن و تخریب

ماده ۷۲—هرنظامی عمدًا و باسوء نیت تاسیسات یا ساختمانها یا استحکامات نظامی یا کشتی یا هواپیما یا امثال آنها یا انبارها یا راهها یا وسایل ارتباطی و مخابراتی یا مراکز محتوى اسناد و دفاتر یا اسناد طبقه بندي شده مورد استفاده نیروهای مسلح یا وسایل دفاعیه یا تمام یا قسمی از ملزومات جنگی و اسلحه یا مهمات را آتش بزند یا تخریب کند یا دیگری را وادار به آن نماید یا دامنهای مورد استفاده نیروهای مسلح را تلف یا ناقص کند به حبس از پنج تا پانزده سال محکوم می شود.

تبصره ۱—در صورتیکه انجام اعمال فوق به قصد براندازی حکومت و ایجاد فساد باشد یا در مواردی که در نتیجه اعمال مذکور لطمات جبران ناپذیری به عملیات نظامی وارد آید، مرتکب به مجازات محارب محکوم میشود.

تبصره ۲—تخریب امکانات و تاسیسات به منظور عدم دستیابی دشمن به هنگام عقب نشینی طبق دستور لازم الاجرا از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۷۳—هرنظامی که عمدًا اموالی راکه در اختیار نیروهای مسلح است غیره از آنچه در ماده فوق ذکر شده تلف کند یا بسوزاند یا دیگری را وادار به آن نماید به حبس از دو تا پنج سال محکوم میشود.

ماده ۷۴—در موارد مذکور در ماده ۷۲ و ۷۳ این قانون مرتکب به جبران خسارت وارد نیز محکوم میگردد.

فصل دهم—سوء استفاده و جعل و تزویر

ماده ۷۵—هرنظامی که امضای یکی از فرماندهان یا مسؤولین نیروهای مسلح را جعل یا با علم به جعل یا تزویر مورد استفاده قرار دهد اعم از اینکه بال مباشره باشد یا به واسطه به حبس از یک تا ده سال محکوم میگردد.

ماده ۷۶—هرنظامی مهر یا منگنه یا علامت یکی از نیروهای مسلح و یا ادارات و شرکتها و سازمانهایی که مطابق قانون تشکیل شده است جعل کند یا باعلم به جعل استعمال نماید علاوه بر جبران خسارت وارد به حبس از شش ماه تا پنج سال محکوم میشود.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل فواید

- ۱۲ -

تعالیٰ بِهِ

ماده ۷۷ - هر نظامی مهر یا تعبیر یا علامت یکی از نیروهای مسلح یا ادارات و یا شوکتهای مذکور در ماده (۷۶) را برخلاف ترتیب بدست آورده و به طریقی که بحقوق و منافع نیروهای مسلح ضرر وارد نماید استفاده کرده یا سبب استفاده شود علاوه بر جبران خسارت وارد به حبس از سه ماه تا سه سال محکوم خواهد شد .

ماده ۷۸ - هر نظامی که مرتکب جرائم مذکور در موارد فوق شده است هرگاه قبل از تعقیب به مسوولین ذیر بسط اطلاع دهد و سایر مرتکبین را معرفی نماید از مجازات معاف خواهد بود .

ماده ۷۹ - هر نظامی که حین انجام وظیفه در احکام و تقریرات و نوشته‌ها و استناد و سجل‌ها و آمار و حسابات و دفاتر و غیر آنها از نوشته ها و اوراق جعل یا تزویر کند اعم از اینکه امضاء یا مهری را ساخته و یا امضاء یا مهر یا خطوطی را تحریف کرده یا کلمه‌ای الحاق کند یا اسمی اشخاص را تغییر دهد علاوه بر جبران خسارات وارد به حبس از دو تا شش سال محکوم میگردد .

ماده ۸۰ - هر نظامی که در تحریر نوشته‌ها و قراردادها و مقاله نامه‌های راجع به وظایفش مرتکب جعل یا تزویر شود اعم از اینکه موضوع یا مضمون آنرا تغییر دهد یا گفته و نوشته یکی از مقامات یا تقریرات یکی از طرفین را تحریف کند یا امر باطلی را صحیح یا صحیحی را باطل یا چیزی را که بدان اقرار نشده اقرار جلوه دهد علاوه بر جبران خسارت وارد به حبس از یک تا ده سال محکوم خواهد شد .

ماده ۸۱ - هر نظامی که اوراق مجموع در موارد فوق را باعلم به جعل و تزویر مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارات وارد به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد .

ماده ۸۲ - هر نظامی که به یکی از طرق مذکور در استناد و نوشته‌های غیررسمی جعل یا تزویر کند یا با علم به جعل و تزویر مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت به حبس از سه ماه تا یک سال محکوم میشود .

ماده ۸۳ - در صورتیکه جاعل شخصا از سند مجموع استفاده نماید حسب مورد به اشد مجازات مندرج در موارد فوق محکوم میشود .

ماده ۸۴ - هر نظامی شخصا یا بواسطه دیگری اقدام به صدور گواهی یا تصدیق نامه خلاف واقع در امور نظام وظیفه یا غیر آن نماید علاوه بر جبران خسارت وارد به حبس از یک سال تا سه سال محکوم میشود .

ماده ۸۵ - هر نظامی که عهده دار خرید یا فروش یا ساخت چیزی برای نیروهای مسلح بوده و بواسطه تدبیس یا تقلب در خرید یا فروش یا در تعیین مقدار یا مفت یا خاصیت آن سودی برای خود یادیگری تحصیل نموده باشد و یا موجب ضرر نیروهای مسلح گردد

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

تعالیٰ بِسْمِ

شماره
تاریخ
پیوست

به ترتیب زیر محاکوم میشود .

۱- هرگاه سود حاصله یا ضرر از حیث مبلغ یا بهاء از پانصد هزار ریال تجاوز ننماید به حبس از سه ماه تا یک سال .

۲- در صورتیکه زائد بر پانصد هزار ریال باشد ولی از پنج میلیون ریال تجاوز ننماید به حبس از یک سال تا پنج سال .

۳- چنانچه زائد بر پنج میلیون ریال باشد به حبس از دو تا ده سال .

تبصره - هرگونه بورسانت یا هدیه یا امتیاز که در ارتباط با انجام قراردادهای معاملات نظامی بدست آید از حقوق دولت محسوب و باید اعلام و مسترد شود . عدم اعلام و مسترد شدن جرم و مرتكب به مجازات مقرر در این ماده محاکوم میشود .

ماده ۸۶ - هر نظامی که در معاملات یامناقصه ها و مزایده های مربوط به نیروهای مسلح یا دیگران تبانی نماید علاوه بر جبران خسارت به حبس از دو تا ده سال و جزای نقدی معادل آنچه بناحق تحصیل کرده است محاکوم میگردد .

ماده ۸۷ - چنانچه بزههای مذکور در موارد بالا را بازرسان نظامی در امور مالی نیروهای مسلح مرتكب شده باشند یا در ارتکاب آن شرکت نمایند و یا کشف کرده و مخفی دارند مجازات آنان حسب مورد تا یک‌و نیم برابر حداقل مجازاتهای مقرر تشدید میشود .

ماده ۸۸ - هر نظامی که در مواد غذائی و ادویه و مایعاتی که تحت حفاظت یا نظارت او قرار داده شده است مستقیماً یا بطور غیر مستقیم تقلب نماید یا عمدآ مواد غذائی و ادویه و مایعات تقلیبی را بین نظامیان شخصاً یا بوسیله دیگری تقسیم نماید به حبس از دو تا ده سال محاکوم خواهد شد .

ماده ۸۹ - هر نظامی که با سوء نیت گوشت حیوانات مبتلا به بیماریهای مسری یا مواد غذائی یا مایعات فاسد یا ضایع شده را مستقیماً یا بطور غیر مستقیم بین نظامیان تقسیم نماید به حبس از سه تا پانزده سال محاکوم میشود .

ماده ۹۰ - چنانچه در اثر وقوع بزههای مذکور در مواد ۷۵ تا ۸۹ این قانون لطمہ جبران ناپذیری به نیروهای مسلح یا عملیات نظامی وارد آید مرتكب در حکم محارب است .

ماده ۹۱ - چنانچه در اثر ارتکاب جرائم مندرج در مواد ۷۵ تا ۸۹ این قانون خسارت مالی نیز وارد گردد مرتكب ملزم به جبران آن خواهد بود و اگر امتیازی کسب شده باشد لغو میگردد .

ماده ۹۲ - مجازاتهای مذکور در مواد ۷۵ تا ۹۱ این قانون در صورتی اعمال میشود که فرد نظامی در رابطه با انجام وظیفه نظامی مرتكب جرم شده باشد در غیر

تعالیٰ بسم

این صورت طبق مقررات عمومی مجازات خواهد شد.

فصل پا زدهم — ارتقاء و اختلاس

ماده ۹۳ — هر نظامی برای انجام یاخودداری از انجام امری که از وظائف اویا یکی دیگر از پرسنل نیروهای مسلح است وجه یا مال یا سند برداخت وجه یا تسليم مالی را بلاعوض یا کمتر از قیمت معمول به عنوان قبول نماید اگر چه انجام یاخودداری از انجام امر بخلاف قانون نباشد در حکم مرتشی است و به ترتیب زیر محکوم میشود.

- ۱— در صورتیکه قیمت مال یا وجه ماخوذ تا دویست هزار ریال باشد به حبس از یک تا سال و جزای نقدی معادل وجه یا قیمت مال ماخوذ و تنزیل یک درجه یا یک رتبه.
  - ۲— هرگاه قیمت مال یا وجه ماخوذ از دویست هزار ریال بیشتر باشد به حبس از دو تا ده سال و جزای نقدی معادل وجه یا قیمت مال ماخوذ و اخراج از نیروهای مسلح.
- تبصره — مبالغ مذکور از حیث تعیین مجازات اعم از این است که دفعتایا به دفعات اخذ شده باشد.

ماده ۹۴ — هر نظامی وجوده یا مطالبات یا حواله ها یا اسناد و اشیاء و لوارمی را که بحسب وظیفه به او سپرده شده است به نفع خود یا دیگری برداشت و تصاحب نماید محتلس محسوب و حسب مورد به مجازات زیر محکوم میشود.

- ۱— هرگاه میزان اختلاس از حیث وجه یا بهاء تا پانصد هزار ریال باشد بدیک تا سه سال حبس و تنزیل یک درجه یا یک رتبه.
- ۲— در صورتیکه از این مبلغ بیشتر باشد به حبس از سه تا پانزده سال و اخراج از نیروهای مسلح.

تبصره ۱ — در هر مورد علاوه بر رد وجه یا مال مورد اختلاس به جزای نقدی معادل دو برابر آن محکوم میگردد.

تبصره ۲ — مجازات شروع به اختلاس حداقل مجازات آن جرم می باشد.

فصل دوازدهم — استفاده غیرقانونی البسه رسمی یا علامات و نشانها و مدللهای نظامی

ماده ۹۵ — هر نظامی که علناً نشانها و مدللهای علامتها و درجات والبسه رسمی نظامی داخلی یا خارجی را بدون تغییر یا با تغییر جزئی که موجب اشتباه شود بدون مجوز یا بدون حق استفاده نماید به حبس از دو ماه تا دو سال محکوم میشود.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل فرمان

- ۲۰ -

شماره ۷۹۳۷-۵

تاریخ ۴ مرداد

بیوست

تعالیٰ بهم

ماده ۹۶ - هر نظامی در زمان جنگ با دولتی که قرار داد زن مورخ ۱۹۴۹ را امضا نموده یا بعداً به آن ملحق شده است پرچم یا بازو بند یا سایر علامت هلال احمر یا هم ردیف آن را در منطقه عملیات جنگی بدون حق علناً استفاده کند به حبس از دو ماه تا دو سال محکوم می شود .

لایحه فوق مشتمل بر نود و شش ماده و بیست و نه تبصره طبق اصل ۸۵ قانون اساسی در جلسه مورخ ۱۳۷۱/۲/۲۰ کمیسیون امور قضائی و حقوقی تصویب و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و یک با پنج سال مدت آزمایشی آن موافقت گردیده است . / ن

رئیس مجلس شورای اسلامی
مهدی کروی